

Kristiansund kommune
I medvind uansett vær

Kommunedelplan for kultur 2022 - 2032

KRISTIANSUND KOMMUNE

Planutkast til 1. gangs høring
04.05.22

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
Bakgrunn for planen	3
Hvor er vi?.....	3
Hvor skal vi?	4
Hvordan kommer vi oss dit?.....	4
Faggrunnlag for planen	4
Føringer og rammebetingelser.....	5
Internasjonale føringer	5
Nasjonale føringer.....	5
Regionale føringer	8
Kommunale føringer.....	9
Avgrensning og konkretisering.....	9
Målgrupper	10
Økonomiske konsekvenser av planen.....	10
Gjennomgående perspektiv	11
Kulturpolitikk og dannelsen av individet.....	11
Klima- og miljøperspektiv.....	11
Folkehelseperspektiv	11
Anskaffelser.....	11
Kunst i offentlige rom	12
Gaver og prosjekttilskudd.....	12
Samarbeidsavtaler.....	12
Kulturkommunen Kristiansund	13
Den varme byen	13
Den kloke byen	14
Den smarte byen	16
Den modige byen	17
Kilder og kunnskapsgrunnlag	18
Vedlegg	
<i>Vedlegg 1: Arets-kulturkommune-soknad-2021-Kristiansund</i>	

Innledning

Bakgrunn for planen

Hvor er vi?

I de litt over ti årene som har gått siden forrige kulturplan ble vedtatt har både kulturlivet rundt oss og kommunens egen kulturvirksomhet endret seg. Der vi tidligere var en fragmentert sektor i kommunen, med fire selvstendige enheter innen kulturfeltet, er kultur nå etablert som en overordnet enhet med en felles ledelse. I tråd med gjeldende kommunedelplan for kunst og kultur, har vi gjennomført en rekke prosjekter og satsinger, som igjen har bidratt til å styrke kulturlivet og å bygge opp både organisasjoner og infrastruktur innen fagfeltet.

Samtidig har det regionale og statlige kulturlivet utviklet seg og setter en annen ramme for kommunens virksomhet enn tidligere. Både stat og fylkeskommune har etablert nye, tydelige retninger i sin kulturpolitikk. Det er summen av det lokale, regionale og statlige som utgjør den nasjonale kulturpolitikken, og vi som kommune har bidratt fra vår side til å danne grunnlag for denne gjennom å posisjonere oss i nasjonale og regionale nettverk, prosjekter og prosesser.

Det har vært et taktskifte i arbeidet på tvers av forvaltningsnivå. Der vi tidligere var relativt fristilt fra hverandre, er det nå en klar forventning til at regionene, ved fylkeskommunen, skal skape et bindeledd og et samskapingsmiljø på tvers av nivåene. Det har ført til at vi som kommune i større grad har kunnet bidra med våre innspill, vår lokalkunnskap og våre ambisjoner inn i det regionale og statlige.

Når vi nå skal skrive ny kommunedelplan for hele kulturfeltet er det dermed med et annet bakteppe enn ved forrige planprosess. Kulturfeltet har modnet og utviklet seg både i egen organisasjon og i kulturlivet rundt oss. Det skaper nye muligheter, og samtidig nye utfordringer.

En plan som skrives etter 2020 må dessuten ta inn over seg den perioden vi nå er på vei ut av. Fra full nedstenging av hele kulturfeltet i 2020, har vi jobbet oss sakte, men sikkert gjennom en rekke faser og forutsetninger, og står først nå, i midten av 2022 overfor en reell gjenoppbygging av feltet. Den kunnskapen og erfaringen vi har skaffet oss gjennom en slik periode er enda ikke godt nok kartlagt. Det er heller ikke konsekvensene. Vi planlegger derfor med en grunnleggende forståelse for viktigheten av å sikre en sterk og bærekraftig kultursektor, som kan holde både kurs og fart uavhengig av vær og vind.

En viktig del av arbeidet de siste 10 årene har vært etablering av tydelige og faglig relevante institusjoner. Kommunen har brukt eierskap som et konkret virkemiddel for å sikre utvikling og forankring. Vi har hatt et aktivt forhold til begrepet partnerskap og samarbeid, og har jobbet oss fra å hovedsakelig være en tilrettelegger og nødhjelp til å være en aktiv utvikler. Gjennom eierskap i og avtaler med blant andre Operaen i Kristiansund AS, Nordic Light Events AS, Festspillene i Kristiansund AS, Braatthallen AS, Stiftelsen Nordmøre museum og Kristiansund frivilligsentral bidrar vi til å sikre bærebjelkene våre innen ulike retninger i partnerskap med frivillighet, fylkeskommune og næringsliv. På mange måter kan man si at vi har gått fra å være en Kommune 1.0 til en Kommune 3.0 på disse ti årene.

Ved inngangen til forrige kulturplan stod Kristiansund i en situasjon med stor mangel på egnede lokaler til kulturfeltet. Gjennom en kulturpolitisk satsing og gjennomføring av gjeldende plan ferdigstiller vi snart Normoria - kulturhuset i Kristiansund. Sammen med Kulturfabrikken, Bakgården ungdomshus, Møteplass Datakultur m.v., gir det stadig bedre tilgang til egnede øvingsrom, fremføringsarenaer og møtesteder. Vi er også i ferd med å ferdigstille Atlanten stadion, og ser etter hvert en mer helhetlig utvikling og bruk av hele Atlanten idrettspark. Derfor blir et viktig fokus for kommende periode å svare ut hvordan vi skal drifte og fylle disse arenaene med godt og egnet innhold, og ikke minst; hvordan vi skal samhandle og samskape med aktørene utenfor egen organisasjon på en konstruktiv og målrettet måte til det beste for samfunnet vi lever i.

Kristiansund kommune sin kulturpolitikk er vedtatt i *Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030*, *Kommunedelplan kunst og kultur 2012-2020*, samt i *Kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv 2011-2018* med tilhørende handlingsplaner. Kunst- og kulturplanen ble i 2012 vedtatt som første overordnede kulturplan i Kristiansund, og inneholdt et omfattende bakgrunnsmateriale samlet gjennom flere år. Kulturplanen inneholdt både en strategisk del og en handlingsdel, og når tidsperioden for planen avsluttes nå i 2020, har Kulturenheten og kommunen gjort seg viktige erfaringer med hvordan en ny plan bør se ut for å få en brukervennlig, lettfattelig og gjennomførbar plan i overensstemmelse med øvrige politiske føringer og planverk.

Hvor skal vi?

Den nye kulturplanen skal være en overordnet plan som dekker hele det utvidede kulturfeltet. Dette inkluderer samtlige kunstformer, kulturminner, frivillighet, fysisk aktivitet og friluftsliv, bibliotek, kulturskole og kulturnæring. Planen baseres på visjonene i *Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030*, og skal beskrive strategier og prosesser for hvordan det samlede kulturfeltet kan bidra til å oppfylle denne. Den skal også knytte de underliggende temaplanene innen kulturfeltet sammen. Temaplaner for områdene kunst og kultur, fysisk aktivitet og friluftsliv, kulturminner, bibliotek og kulturskole vil utledes fra overordnet plan og utarbeides etter at denne er vedtatt. De konkrete tiltakene vil bli nedfelt i egne handlingsdeler som rulleres årlig og avstemmes med kommunens handlings- og økonomiplan.

Den nye kulturplanen skal dermed på en tydelig måte samle samtlige deler av det brede kulturfeltet, inkludert fysisk aktivitet og friluftsliv, og bidra til å skape et moment i arbeidet for å nå våre felles mål som samfunn. Videre vil planen bidra til å skape retning for arbeidet med andre strategier og utredninger, så vel innenfor kultursektoren som for andre fagområder.

Kulturbyen Kristiansund står overfor en rekke muligheter og veivalg de kommende årene, spesielt knyttet til en styrking av det offentlige, frivillige og profesjonelle kunst- og idrettsfeltet, vår rolle som regional kulturby, og etableringen av nye arenaer for kultur. Vi har samtidig utfordringer knyttet til mangelen på og fordelingen av midler, tilgang på forskning og kompetanse rundt fagfeltet, og utviklingen av nye satsinger mens vi tar vare på og bidrar til utvikling innen de godt etablerte. Et eksempel på en slik satsing ligger i skjæringsfeltet mellom amatører og profesjonelle, der vi skal ha fokus på bredde, samtidig som vi bygger opp under talenter og kulturnæringsaktører og kunstnere som kan leve av profesjonen sin. Dette forutsetter en tydelig plan som følger kommunens overordnede visjon og legger strategier for å nå disse, slik at vi i neste runde kan lage klare og retningsgivende temaplaner rundt hvert fagområde. Disse vil bli basert på mer grunnleggende kartlegging og oppdatert statistikk og fagkunnskap.

Hvordan kommer vi oss dit?

Hovedutvalg for skole, barnehage og kultur er styringsgruppe for arbeidet, og Kulturenheten er ansvarlig for planlegging, gjennomføring og ferdigstilling av planarbeidet frem til vedtak. Vi har satt en prosjektgruppe som jobber med koordinering og innholdsproduksjon, og Kulturenheten har bidratt med fagkompetanse innen det samlede fagområdet. Ettersom dette er en kommunedelplan følger vi Plan- og bygningsloven og legger planen ut til offentlig høring og ettersyn.

Vi skal skape en kommunedelplan som gir retning og rom for både det offentlige og det private kulturfeltet, og først og fremst for kommunens egen kulturvirksomhet. Da må vi samsnakke med aktørene det gjelder, både internt og eksternt. Samtidig anerkjenner vi at det er utfordrende å skulle mene noe om en slik strategi uten å ha et ferdig grunnlag å uttale seg på. I utgangspunktet var planprogrammet lagt opp til en bred folkelig deltakelse. I samtaler med ulike aktører fra frivillig og profesjonell sektor har vi imidlertid sett at behovet for en bred deltakelse utover kulturfeltet selv vil gjøre seg mer gjeldende i arbeidet med temaplaner, der hvert fagområde vil komme tydeligere frem. Mens vi i denne runde legger til rette for en strategisk tilnærming, vil enkeltpersoner, interesseorganisasjoner og ulike kulturaktører ofte ha en sterkere mening om tiltak, handlingsplaner og satsinger enn kommunens interessepolitikk.

Vi har derfor lagt til rette for møter og samtaler med hovedaktører innen kulturfeltet, kommuner i regionen, samt fylkeskommunen. Vi har også gjennomført et eget strategiverksted med hovedutvalget som styringsgruppe. Der det har vært behov for det har vi trukket inn relevante fagenheter og nødvendig eksternt kompetanse. Vi har forøvrig basert oss i stor grad på kunnskap i kollegiet og skriftlig informasjon og faggrunnlag fra lokalt, regionalt og statlig hold.

Faggrunnlag for planen

Denne planen baserer seg i stor grad på fagkompetansen i kommunens egen kulturforvaltning, gjennomføring av gjeldende planverk, politiske prioriteringer og satsinger de siste ti årene og informasjon hentet fra ulike utredninger og kartlegginger over tid. Dette er igjen basert på en kunnskapsbasert tilnærming til faget, i tråd med utviklingen på regionalt og statlig nivå.

Planen vil legge grunnlaget for arbeidsmetodikken som Kulturenheten skal jobbe etter, og faggrunnlaget vil derfor i stor grad dreie seg om erfaringsbasert kompetanse om hva som fungerer, hvordan vi kan og bør jobbe og hvordan vi kan bidra til å nå visjonene og målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Kristiansund er en kulturby med sterke tradisjoner innen både kulturminner, foto, idrett, friluftsliv, opera, musikk, dans og andre kunst- og kulturuttrykk. De ulike institusjoner, organisasjoner og enkeltpersoner innen kunstfeltet tilbyr et variert og spennende årshjul av opplevelser, der man både kan delta som utøvere og som publikum. Det samme gjelder området fysisk aktivitet og friluftsliv, der vi har en mengde frivillige, semiprofesjonelle og profesjonelle organisasjoner som jobber for økt aktivitet, bredde og spissing innen feltet. Kunnskapen om og kontakten med disse fagmiljøene danner også et viktig faggrunnlag for planen. I tillegg til dette kommer en omfattende frivillig sektor med engasjement, ressurser og ambisjoner.

Vi legger også til grunn den kunnskapen vi årlig tilegner oss innen de ulike feltene hentet fra årsrapporter, strategier og meldinger. Dette gjelder kulturnæringsbedrifter, venneforeninger, kunstinstitusjoner, idrettslag, friluftslivsorganisasjoner og interesseorganisasjoner, slik som Nordmøre og Romsdal friluftsråd, Norsk kulturforum og Møre og Romsdal idrettskrets, m.v.

Utover dette baserer vi oss i stor grad på regionale og statlige meldinger og rapporter, som vi gir en oversikt over i kap. 2.3.

Føringer og rammebetingelser

I henhold til Plan- og bygningsloven § 6-1 skal regjeringen hvert fjerde år legge frem [nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging](#) for å fremme bærekraftig utvikling i hele landet. Disse skal kommuner og fylkeskommuner følge opp i sitt planarbeid. I gjeldende føringer legges det spesielt vekt på følgende hovedområder;

- Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet
- Bærekraftig areal og transportutvikling
- Byer og tettsteder det er godt å bo og leve i

Under alle disse områdene konkretiseres viktige punkter og føringer som kommunen skal ta stilling til og følge opp i sin planlegging.

Internasjonale føringer

FN har gjennom årene utviklet en rekke internasjonale føringer og forventninger som Norge har sluttet seg til. De tre viktigste for kulturfeltet sin del er barnekonvensjonen, bærekraftsmålene og menneskerettighetserklæringen. I [Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032](#) viser vi til hvordan Kristiansund kommune har jobbet med FNs bærekraftsmål for å skape et felles målbilde for hele kommunen. Dette er også en viktig ramme for arbeidet med kulturplanen, både med tanke på sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft.

Under strategidelen av denne planen vil vi forholde oss til de utvalgte bærekraftsmål for kommunen, og vise til hvordan vi gjennom strategisk utvikling av kulturfeltet kan bidra til å nå disse målene.

Nasjonale føringer

I den grad kulturfeltet er lovregulert, gjelder det mer gjennom overordnede føringer og forventninger enn gjennom detaljerte krav til kommunene. Det er imidlertid flere omfattende lovverk som viser vei for hvordan kommunen skal jobbe med kultur, og hva som er god tilrettelegging for kulturlivet. Utover dette utøver staten en mer indirekte form for styring av kultursektoren i kommunene gjennom statsbudsjettet og føringer i stortingsmeldinger, strategidokumenter, handlingsplaner m.v., som nevnt over.

Norges lover

[Lov om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd](#) ble vedtatt i 2007 og går generelt under navnet Kulturloven. Loven forholder seg til det overliggende ansvaret til kommunen, uten å gå i detalj eller lovfeste omfanget eller kvaliteten av kulturtilbudet.

Formålet med kulturloven er å: "...fastleggja offentlege styresmakters ansvar for å fremja og leggja til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd, slik at alle kan få høve til å delta i kulturaktivitetar og oppleva eit mangfald av kulturuttrykk." (§ 1)

I kulturloven defineres kulturbegrepet på følgende måte (§2):

- a. skapa, produsera, utøva, formidla og distribuera kunst- og andre kulturuttrykk,
- b. verna om, fremja innsikt i og vidareføra kulturarv,
- c. delta i kulturaktivitet,
- d. utvikla kulturfagleg kunnskap og kompetanse.

I §4 fastsettes kommunene og fylkenes ansvar for kulturfeltet:

«Fylkeskommunen og kommunen skal syta for **økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante verkemiddel og tiltak** som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt.»

I §5 fastsettes hva stat, fylke og kommune har som ansvar:

- a. at kulturlivet har føreseielege utviklingskår,
- b. å fremja profesjonalitet og kvalitet i kulturtilbodet og leggja til rette for deltaking i kulturaktivitetar,
- c. at personar, organisasjonar og institusjonar har tilgang til informasjon om ordningar med økonomisk støtte og om andre verkemiddel og tiltak.

Av øvrige lovverk som danner rammen for det kommunale kulturarbeidet kommer blant annet;

[Folkebibliotekloven - Lov om folkebibliotek](#)

[Film- og videogramloven - Lov om visning av film og videogram](#)

[Kulturminneloven - Lov om kulturminner](#)

[Opplæringsloven](#)

[Folkehelseloven – Lov om folkehelsearbeid](#)

[Plan- og bygningsloven](#)

I tillegg bør nevnes lover som styrer forvaltningen av norsk natur:

[Grunnloven §112](#)

[Naturmangfoldloven](#)

[Friluftsløven](#)

[Miljøinformasjonsloven](#)

[Motorferdselloven](#)

[Jordlova](#)

Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging som forplikter til særskilt å legge til rette for at barn og unge får delta i planprosessen og til at løsningene som velges er godt tilpassa barn og unge vil også være retningsgivende i det vidare planarbeidet.

I tillegg bør universell utforming være prinsippet for tilrettelegging av ethvert kulturtilbud/aktivitetsområde. (Ref. [Lov om likestilling og forbud mot diskriminering](#), kap. 3).

Disse og tilsvarende dokumenter vil bli lagt til grunn og brukt i planprosessen i arbeidet med de forskjellige kulturområdene.

Stortingsmeldinger

[Meld. St. 8 \(2018–2019\) - Kulturens kraft — Kulturpolitikk for framtida](#)

Med bakgrunn i Kulturutredningen 2014, viser den nye stortingsmeldingen om kulturfeltet hvordan regjeringen har fremarbeidet noen hovedpunkter som skal gi en tydelig retning for kulturpolitikken i fremtiden. Spesielt sier meldingen noe om samfunns målet som kulturfeltet skal bidra til;

«Eit levande demokrati der alle er frie til å ytre seg, og der mangfald, skaparkraft og kreativitet er høgt verdsett. Eit inkluderande samfunn der kunst og kultur av ypparste kvalitet inspirerer, samlar og lærer oss om oss sjølv og omverda».

[Meld. St. 23 \(2020–2021\) - Musea i samfunnet](#)

Tillit, ting og tid

26.03.2021 Melding til Stortinget Kulturdepartementet

"Meldinga viser den overordna politiske retninga for museumspolitikken fram mot 2050 og formulerer dei sentrale områda for vidare utvikling av museumssektoren. Meldinga inneheld ei vurdering av museumsreforma som sektoren har vore gjennom dei siste 20 åra og drøftar vegen vidare etter denne...."

[Meld. St. 18 \(2020–2021\) - Oppleve, skape, dele](#)

Kunst og kultur for, med og av barn og unge

19.03.2021 Melding til Stortinget Kulturdepartementet

"Med denne meldinga presenterer regjeringa for første gongen barne- og ungdomskulturfeltet som eit samla politisk satsingsområde på nasjonalt nivå. Målet er å gi alle barn og unge, uavhengig av bakgrunn, tilgang til kunst og kultur, å sikre

at kunst og kultur som blir skapt for og formidla til barn og unge, er av høg kvalitet og å gi alle barn og unge moglegheita til å oppleve og å skape kultur på eigne premissar.

Hovudbodskapan i meldinga er at alle barn og unge skal få medverke i kunst- og kulturpolitikken, at alle barn og unge skal få sjansen til å vere med på kunst- og kulturtilboda dei er interesserte i, og at kunsten og kulturen som blir laga for barn og unge er av høg kvalitet.."

[Meld. St. 16 \(2019–2020\) - Nye mål i kulturmiljøpolitikken](#)

Engasjement, bærekraft og mangfold

17.04.2020 Melding til Stortinget Klima- og miljødepartementet

"Kulturmiljø er et felles gode og en viktig samfunnsressurs som kan bidra til både miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft. Meldingen presenterer tre nye nasjonale mål i kulturmiljøpolitikken, med vekt på engasjement, bærekraft og mangfold..."

...Meldingen beskriver status, utfordringer, muligheter og tiltak i kulturmiljøpolitikken. Blant annet vil regjeringen utarbeide en ny kulturmiljølov og strukturere og samordne bevaringsarbeidet slik at de tre nasjonale målene nås..."

[Meld. St. 19 \(2018–2019\) - Folkehelsemeldinga](#)

Gode liv i eit trygt samfunn

05.04.2019 Melding til Stortinget Helse- og omsorgsdepartementet

I Folkehelsemeldinga presenterer regjeringa den samla innsatsen for å fremje betre folkehelse og god livskvalitet i befolkninga. Folkehelsearbeidet er tverrsektorielt, og noko av formålet med denne meldinga er å samle og gjere greie for arbeidet i ulike sektorar...

...Særleg på nokre område ønskjer regjeringa å forsterke innsatsen. Dette gjeld områda tidleg innsats for barn og unge, førebygging av einsemd og mindre sosial ulikskap i helse.

[Meld. St. 10 \(2018–2019\) - Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig](#)

Den statlege frivilligheitspolitikken

07.12.2018 Melding til Stortinget Kulturdepartementet

Eit grunnleggjande prinsipp for frivilligheitspolitikken er sjølvstendet til frivilligheita. Det er ikkje staten som set måla for frivilligheita – det gjer frivilligheita sjølv. Denne meldinga omfattar statens frivilligheitspolitikk som skal støtte opp om ei sterk, sjølvstendig og mangfaldig frivilligheit. Brei deltaking er det overordna frivilligheitspolitiske målet...

[Meld. St. 30 \(2014–2015\)- En framtdsrettet filmpolitikk](#)

Stortingsmeldinga gir en helhetlig gjennomgang av filmpolitikken, og det legges fram nye filmpolitiske mål: Et bredt og variert filmtilbud av høy kvalitet, godformidling og tilgjengeliggjøring for publikum, solid publikumsopplutning, og en profesjonell filmbransje med sunn økonomi.

[Meld. St. 26 \(2011–2012\)- Den norske idrettsmodellen](#)

En framtdsrettet statlig idrettspolitikk skal legge til rette for at befolkningen har mulighet til å delta i idrett og fysisk aktivitet på alle nivåer.

Idrett er en viktig del av livet til svært mange nordmenn. Idrett engasjerer og begeistrer. Deltakelse i idrett og fysisk aktivitet er en kilde til glede, overskudd og mestring. Idrett handler også om sosiale fellesskap, om gode oppvekstvilkår og om god helse.

I årene som har gått siden sist en melding om idrett ble fremmet for Stortinget har det skjedd endringer i folks aktivitetsvaner, i omfanget av frivillig arbeid og i befolknings sammensetningen som gjør det naturlig å gjennomgå statens målsettinger og virkemiddelbruk på idrettsområdet...

[Meld. St. 23 \(2011–2012\) - Visuell kunst:](#)

Det visuelle kunstfeltet utgjør en viktig del av det kulturelle landskapet og norske visuelle kunstnere blir viet stor oppmerksomhet internasjonalt. Men fortsatt finnes det et uutnyttet potensial. Kulturdepartementet ønsker gjennom denne meldinga å gi kunstfeltet et nødvendig løft...

[Meld. St. 10 \(2011–2012\) - Kultur, inkludering og deltaking](#)

Tilgang til kultur og høve til å uttrykkje seg kreativt er viktig i eit demokratisk samfunn og legg grunnlag for ytringsfridom og likeverd. Deltaking i kulturlivet har positive verknader både for den einskilde og for samfunnet. Kunst og kultur gir opplevingar og mening i kvardagen, og legg grunnlag for utvikling og læring. Ved sida av arbeidsliv og skule er kulturlivet blant dei arenaene som bidreg mest til utvikling av skaparevne og kompetanse.

Det er eit overordna mål for regjeringa å jamne ut økonomisk og sosial ulikskap og arbeide for eit inkluderande samfunn der alle kan delta. Eit sterkt og dynamisk kulturliv som manifesterer seg i eit mangfald av kulturuttrykk er ein sentral del av eit inkluderande samfunn. God kunst og kultur set dagsorden, bidreg til meningsdanninga i samfunnet og kan gi ei stemme til menneske som elles ikkje blir høyrte. Slik kan kunsten bidra til endring og inkludering i samfunnet...

Regionale føringer

Fylkeskommunene er tillagt ansvar for regional utvikling og samordning innenfor fylkene, også innenfor kultursektoren. Staten har over tid vurdert overføringer av faglig ansvar og økonomisk myndighet til fylkeskommunene. Det er derfor svært viktig at kommunen tar hensyn til de fylkeskommunale føringene og satsingene i vårt arbeid med ny kulturplan.

De senere årene har det kommet klare forventninger til fylkeskommunen om å være et bindeledd mellom forvaltningsnivåene, noe som har ført til en sterkere involvering av lokalt nivå i deres planlegging. Det vil si at vi som kommune har hatt anledning til å bidra aktivt inn i utformingen av fylkeskommunens planverk, for å sikre at det også er relevant for vårt nivå.

[Regional planstrategi \(RPS\)](#) er fylkeskommunen sitt grunnleggende plandokument som viser de største utfordringene og mulighetene for fylket fremover, og hvilke planer de har for å møte disse.

[Fylkesplan for berekraftfylket - Møre og Romsdal 2021-2024](#)

Fylkesstrategien er bygd opp under fire langsiktige utviklingsmål, også beskrevet som fylker:

- [Samarbeidsfylket](#): "Møre og Romsdal skal vere eit føregangsfylke på samarbeid"
- [Miljøfylket](#): "Møre og Romsdal skal bli miljøfylke nr. 1"
- [Inkluderings- og kompetans fylket](#): "Møre og Romsdal skal vere eit attraktivt og mangfaldig fylke der folk vel å bu"
- [Verdiskapingsfylket](#): "Møre og Romsdal skal ha eit internasjonalt leiande næringsliv og ein innovativ offentleg sektor"

[Fylkesstrategi for kultur, frivillig sektor og arenaer](#)

Basert på målene beskrevet i fylkesplanen, har Møre og Romsdal fylkeskommune også laget en fylkesstrategi for ulike fagfelt, dette inkluderer Fylkesstrategi for kultur, frivillig sektor og arenaer.

Møre og Romsdal fylkeskommune oppsummerer satsningsområdene i fylkesstrategien på følgende måte:

- UNG kunst og kultur
- Profesjonell kunst- og kulturformidling
- Den profesjonelle kunstnaren
- Arkiv, bibliotek og museum
- Frivillig sektor
- Arenaer for idrett, kultur og frivillig aktivitet
- Digitalisering
- Forsking og innovasjon
- Samarbeid

Møre og Romsdal fylkeskommune har også underliggende delplaner for fagspesifikke felt, som gir en retning og fokus i fylkeskommunen sitt arbeid inn mot kommunene. Dette inkluderer blant annet følgende del- og fagplaner:

[Regional delplan for kulturminner](#)

[Regional delplan for museum](#)

[Fagplan bibliotek](#)

Annen relevant bakgrunnsinformasjon fra fylkeskommunen er:

[Sjekkliste UNG](#)

Møre og Romsdal fylkeskommune har i samarbeid med blant annet Kristiansund kommune laget en sjekkliste for evaluere og kvalitetssikre det offentliges arbeide med kunst og kultur for, med og av barn og unge.

[Ringvirkninger av kulturelle aktiviteter i Møre og Romsdal:](#)

Denne rapporten har kartlagt og analysert den økonomiske og samfunnsmessige verdien som kulturfeltet har i Møre og Romsdal. "Fordi kultur knappast kan reduseres til kun økonomiske resultater, har vi også sett på ringvirkninger i et litt videre perspektiv, og inkludert hvilken betydning disse aktivitetene har for lokal trivsel, identitet og attraktivitet".

Rapporten inkluderer blant annet en ringvirkningsanalyse av Operaen i Kristiansund, Nordic Light og Festspillene i Kristiansund (tidligere Kristiansund Kirke, Kunst Kulturfestival).

Kommunale føringer

Kommuneplanens samfunnsdel danner grunnlaget for hvordan vi skal løse vårt samfunnsoppdrag. Den viser en retning for Kristiansund inn i vår nære fremtid og danner utgangspunktet for hvordan vi skal ivareta kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver.

FNs bærekraftsmål utgjør det overordnede rammeverket for utviklingen av Kristiansundsamfunnet. Vi har oversatt og omformulert de globale målene til 10 lokale bærekraftsmål som passer til våre utfordringer og muligheter.

Med bakgrunn i de lokale bærekraftsmålene er det definert følgende satsingsområder:

- Den varme byen
- Den kloke byen
- Den smarte byen
- Den modige byen

I tillegg er menneskelige ressurser og økonomi sentrale satsingsområder for kommunen.

I likhet med andre kommunedelplaner jobber vi ut ifra målene i samfunnsdelen, og vil i vår plan vise hvordan kulturfeltet kan bidra til å løse de utfordringer og nå de målene kommunen har satt seg de neste ti årene. *Kommuneplanens arealdel 2020-2032* vil også ha betydning i denne sammenheng.

Vi kan samtidig vise til to hovedplaner der kulturfeltet har en direkte relevans for å løse felles utfordringer og nå felles mål;

- [Oppvekstplan for Kristiansund \(2019-2027\)](#).
- [Helhetlig plan for helse og omsorg 2020-2030](#).

Avgrensning og konkretisering

Ny kulturplan vil omfatte hele det utvidede kulturbegrepet, inkludert fysisk aktivitet og friluftsliv. Det vil si at den eksisterende Kommunedelplan fysisk aktivitet og friluftsliv 2011-2018 vil innlemmes i den overordnede kulturplanen, og en egen temaplan for fysisk aktivitet og friluftsliv vil sørge for konkretisering av fagområdet. Vi har ikke tidligere sett en tilsvarende sammenslåing av hele fagområdet i en kommunedelplan, og har en klar ambisjon om å gjøre dette til en styrke for det totale kulturarbeidet i Kristiansund kommune.

Den nye kulturplanen skal i all hovedsak sette en retning og et fokus for kommunens arbeid innen kulturfeltet. Den skal beskrive en arbeidsmetodikk som vil danne grunnlag for en samskapende og kunnskapsbasert kulturvirksomhet. Dette vil gjøre oss bedre i stand til å bidra til samfunnsutviklingen i partnerskap med hele kulturkommunen; amatører,

profesjonelle, bredde og spiss, frie grupper og institusjoner, nærings- og samfunnsliv, øvrige forvaltningsnivå, samt alle målgrupper.

Den skal også involvere omlandet i den forstand at vi vil legge opp til å ha et aktivt forhold til samarbeid og samskaping på tvers av regionen, for å oppnå en samlet regional effekt av ny kulturplan. Dette blir også en viktig del av vårt arbeid med strategi; å se alt i en større sammenheng og å jobbe for å styrke ikke bare egen kommune, men også øvrig region.

Målgrupper

Det er viktig å være tydelig på hvilken målgruppe denne planen retter seg mot, og hvilke konsekvenser det får for temaplanene og handlingsplanene når de skal skrives. Tidligere har vi hatt egne planer for ulike målgrupper, blant annet for barn og unge. I arbeidet fremover ser vi de ulike målgruppene som gjenstand for hvert fagfelt, og bygger planstrukturen deretter; vi legger opp til temaplaner på fagområder som skal rette seg mot alle målgrupper.

Det vil si at når vi skriver plan for fysisk aktivitet og friluftsliv, kunst, kulturmiljø/kulturarv m.v. vil disse dekke både barn og unge, eldre og alle andre målgrupper. De vil også dekke både profesjonell og frivillig sektor. Fagområdet kommer på den måten i fokus, og vi kan vise til relevansen på tvers av individer og grupperinger i samfunnet. Det gjør oss også bedre i stand til å ivareta bredden og mangfoldsperspektivet i planlegging og tjenesteutvikling.

Et slikt fokus på fagfeltet gjør dessuten at kommunen kan bygge en tydeligere strategi, ettersom det retter seg mot bruk av kulturfeltet som et instrument for samfunnsbygging.

Økonomiske konsekvenser av planen

For å skape en økonomisk bærekraftig strategi innen kulturfeltet er begrepene sirkulærøkonomi, ressursforvaltning og gjensidig avhengighet helt vesentlige deler av bildet. Det vil si at vi må ha et helhetsblikk på bruk av virkemidler og tilskudd for å sikre at vi bruker disse der vi bør og at vi gjerne gjør det i partnerskap med andre. Dette gjelder ikke bare ekstern finansiering, men også intern ressursfordeling gjennom å se de satsingene og prosjektene vi har i sammenheng med andre sektorer i kommunen.

Der kommunen tidligere hadde større mulighet til å tildele midler til eksterne parter, jobber vi nå under en svært begrenset ramme, og med en stor grad av egenfinansiering av fagområdet. Det blir derfor viktig i årene fremover å satse på økt kapasitet og kompetanse. Slik vil vi sikre verdiskapingen både internt og eksternt og å jobbe mer tverrfaglig med de ressursene vi har.

Strategien slik den er fremlagt forutsetter en fortsatt satsing på kulturfeltet, og vil legge føringer for hvordan kommunen bruker sine midler i planperioden. Spesielt blir dette viktig med tanke på å sikre kompetanse og tilstrekkelig antall ansatte for å utvikle driften og innholdet i eksisterende kommunale satsinger. Deretter vil temaplanene ha en direkte økonomisk konsekvens i kraft av å skissere konkrete tiltak og satsinger som skal vedtas i sammenheng med den årlige økonomiplanbehandlingen.

Gjennomgående perspektiv

Kulturpolitikk og dannelsen av individet

Grunnlaget for et godt og bærekraftig samfunn er individet og rollen hver enkelt har og kan ha i samfunnsutviklingen. Kulturfeltet jobber utifra et grunnleggende prinsipp om at hvert enkelt menneske har iboende ressurser som utløses i møte med kunst, kultur, fysisk aktivitet og alle andre deler av kulturfeltet. Denne måten å se mennesket og kulturfeltet på, legger visse føringer for hvordan kulturfeltet kan bidra til å nå samfunnsmålene våre, og ligger til grunn for hvilken metode og fremgangsmåte vi legger vekt på i denne planen.

Det legger også grunnlag for å sikre mangfold og motvirke kategorisering både med basis i kjønn, alder, bakgrunn, sosiale forhold, funksjonsevne og andre særtrekk ved det enkelte menneske. Ressursene i et individ er basert på en mye mer kompleks sammensetning av faktorer enn det vi kan se og høre, og det er i møte med kultur og gjennom bruk av kultur at det kommer til uttrykk.

Et godt utgangspunkt for å drøfte og forstå denne innfallsvinkelen er [KS sin veileder til kulturpolitikk](#). Denne gir en god beskrivelse av hva kulturpolitikk er og kan være, og baserer seg i stor grad på Kulturutredningen fra 2014 og definisjonene der.

Klima- og miljøperspektiv

Kulturfeltet er i en unik posisjon til å bidra til en endring av forbruksvaner, i en tid der kortreiste opplevelser står i fokus. Vi er også den sektoren som har størst vekstpotensiale uten negative konsekvenser for miljøet. I kraft av å være en kreativ sektor har vi dessuten sterkere grunnlag enn mange til å skape nye, bærekraftige løsninger som kan gagne flere enn kulturlivet selv.

Kristiansund kommune har store anleggsinvesteringer og satsinger på trappene, og i den sammenheng er det viktig å ha den sosiale og miljømessige bærekraften klart forankret i arbeidet. Dette gjelder både utvikling av anlegg, bygg og tilrettelegging av friluftsområder, som kan ha en klar konsekvens for flora og fauna i området.

Klima- og miljøperspektivet er gjennomgående i hele kommunedelplanen.

Folkehelseperspektiv

Livskvalitet, trivsel, tilhørighet, god helse og en rettferdig fordeling av dette i befolkningen er avgjørende for bærekraftige lokalsamfunn. Kommunen har en sentral rolle i å fremme befolkningens helse og er gjennom folkehelseloven tillagt et stort ansvar for folkehelsearbeidet.

Folkehelse er et ansvar i alle sektorer og på alle forvaltningsnivåer, det vil si kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter. Vi skal bruke alle våre sektorer, planer og tjenester til å fremme helse og forebygge sykdom og skade. God helse, livskvalitet og trivsel henger sammen. Vi må legge til rette for god helse for alle og bidra til mindre sosial ulikhet. Dette gjelder i alle livsfaser.

Deltagelse i kunst, kultur og fritidsaktiviteter skaper trygghet og mestingsopplevelser. Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag fra 2019 viser til flere viktige sammenhenger mellom helse og deltagelse i kulturlivet. Det er ikke bare fysisk aktivitet som er måleenheten for god helse. Når vi arbeider for å fremme bedre helse i befolkningen bør vi dermed ta med kulturaktiviteter som en viktig del, både som deltager, utøver og frivillig.

Anskaffelser

Et grunnprinsipp for anskaffelser innen kulturfeltet må være at innkjøpet skal ses inn mot det kulturelle økosystemet med sin sirkulærøkonomi, og være bærekraftige både økonomisk og miljømessig. Alle innkjøp skal vurderes inn mot hvilken verdi de har som kompetanseheving for organisasjonen og de ansatte, og kommunen skal eie produktet og bakenforliggende materiale og arbeid etter endt innkjøp. Dette er spesielt viktig å presisere mht. produktutvikling og tjenstedesign, der vi ofte ender opp med å bidra til en ekstern kompetanseheving og tap av eierskap. Det gjelder også i tjenester som involverer kartlegging, systemutvikling m.v., slik som kunstdatabase, elevhåndtering og administrasjon.

I alle anskaffelser skal det benyttes krav eller kriterier som bidrar til at miljøbelastningen reduseres. Der det er relevant skal miljøkrav prioriteres. Der markedet ikke er modent skal det ikke stilles ekskluderende krav, men gode løsninger for klima- og miljø vektlegges i evalueringen av beste anbud.

Åpne spesifikasjoner skal brukes i størst mulig grad for å stimulere til konkurranse og innovasjon blant leverandørene. Man kan i alle anskaffelser vurdere gjenbruk, enten ved gjenbruk av eget brukt utstyr eller kjøp av brukt utstyr. Møbler trekkes frem som et område hvor dette bør ha særlig fokus.

Dersom en miljøvennlig investering er vesentlig dyrere enn en mindre miljøvennlig investering, skal man ved søknad om budsjettmidler fremlegge budsjett for begge løsninger slik at dette kan besluttes av bystyret. Ved kjøp av nye kjøretøy skal disse være fossilfrie, dersom det ikke er til vesentlig ulempe.

Kunst i offentlige rom

Ut ifra § 13-4 i forskrift om offentlige anskaffelser kan anskaffelse skje uten anbud/konkurranse hvis «b) anskaffelsen gjelder ytelser som bare en bestemt leverandør kan levere fordi 1. formålet er å skape eller anskaffe et unikt kunstnerisk verk eller en unik kunstnerisk fremføring».

Sett i sammenheng med det som står i veilederen fra departementet i punkt 18.3.3 og 18.3.3.1, kan anskaffelse av kunstverk og kunstfaglige tjenester skje uten anbud/konkurranse. Dette er forutsatt at det skjer en vurdering av hva som skal kjøpes som beskrevet i punkt 18.3.3.1.

KORO, det nasjonale kunnskapssenteret for kunst i offentlig rom, forholder seg til §13-4-b pkt. 1 i anskaffelsesforskriften.

Det vurderes dit at ved rene kunstinnkjøp, enten tjeneste eller ferdig verk, så skal det i utgangspunktet være unntatt anbud, men det bør være en vurdering for hvert innkjøp.

Arbeid med kunst i offentlig rom reguleres også av Retningslinjer for kunst i offentlig rom i Kristiansund kommune, vedtatt av Hovedutvalg skole, barnehage og kultur 4.11.2020.

Gaver og prosjekttilskudd

Tilskudd som søkes av kommunen og gaver som gis til kommunen skal vurderes innenfor gjeldende lovverk. Kulturenheten skal deretter vurdere om det aktuelle tilskuddet eller gaven faller innenfor planverket til kommunen og Kulturenheten.

Retningslinjer for kunst i offentlig rom i Kristiansund kommune omtaler gaver i form av kunst: "Kunstkomiteen skal i forbindelse med gaver i form av kunst, herunder alle typer kunstobjekter, skulpturer og installasjoner, som ønskes gitt til Kristiansund kommune vurdere hvorvidt en gave bør mottas eller ikke."

Tilskudd som søkes med eksterne samarbeidspartnere kan gjøres der det er hensiktsmessig for å utføre kommunale oppgaver til det beste for innbyggerne. Søknader i samarbeid vurderes innenfor gjeldende lovverk og ses på i lys av rettferdighetsprinsippet.

Samarbeidsavtaler

Samarbeid i offentlig sektor reguleres av Forskrift om konsesjonskontrakter kapittel 3. I delegeringsreglementet til Kristiansund kommune finner vi relevante oppgaver som kan løses gjennom samarbeidsavtaler.

§ 4 Fylkeskommunens og kommunens oppgaver er i Kristiansund kommune delegert til Hovedutvalg skole-, barnehage og kultur: "Fylkeskommunen og kommunen skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt."

Enhetsleder kultur har delegert myndighet til **Kulturlovas §5-a** : "syta for at kulturlivet har føreseielige utviklingsvilkår" og §5-b: syta for å "fremja profesjonalitet og kvalitet i kulturtilbodet og leggja til rette for deltaking i kulturaktivitetar". Enhetsleder har også delegert myndighet til Film- og videogramlova §2 Kommunal løyveordning, for løyve til fremvisning av film og videogram.

Bibliotekssjefen har delegert myndighet til samarbeid fastsatt i **Folkebibliotekloven § 3 Lånesamarbeid, registrering mv.**: "Bibliotekene skal følge felles regler om lånesamarbeid og registrering, og for innlevering av statistikk."

Samarbeid skal være et virkemiddel for utvikling av kulturlivet til beste for kommunens innbyggere, samt sikre kvalitet og bredde. Samarbeidsavtaler og konsesjoner skal alltid vurderes opp mot gjeldende lovverk, og om de bidrar til å nå konkrete og overordnede samfunns mål definert i kommunens planverk (ref. Handlingsprogram 2022-2025).

Kulturkommunen Kristiansund

Det er behov for en klar retning og en grunnleggende strategi for hvordan vi skal jobbe videre med kulturfeltet i Kristiansund kommune. Ettersom kulturfeltet er lovfestet, men ikke like sterkt detaljregulert som en rekke andre fagfelt, er det godt rom for å skape en overordnet kulturpolitikk for kommunen, som administrasjonen kan styre etter og det øvrige kulturfeltet kan se til i sine strategier og planer.

De vedtatte målene for kommunen er satt gjennom kommuneplanens samfunnsdel, og det er også disse som er hovedføringer i vår plan. Kulturfeltet kan imidlertid komplementere kommunens strategier for å nå disse målene gjennom å ta i bruk vår egenart og vårt fagfelt. Dette vil igjen danne grunnlag og retning for de faglige temaplanene som kommunen utvikler og arbeider etter mtp. konkrete satsinger, tiltak og samarbeid i årene fremover.

Det er spesielt følgende hovedstrategier som danner grunnlaget for denne planen;

- Kunnskapsbasert utvikling
- Partnerskap og samarbeid
- Bærekraftig utvikling
- Kapasitetsutvikling

Disse kommer til uttrykk under hvert enkelt hovedmål og vil igjen forankres i relevante temaplaner.

Den varme byen

Vi ivaretar helse, trivsel, trygghet og livsutfoldelse for et mangfold av mennesker, som tar vare på hverandre. Våre bygg og byrom tar hensyn til både funksjonelle og estetiske verdier. Vi legger til rette for fellesskap og inkludering som stimulerer til utjevning av forskjeller, og en god fordeling av fellesskapets samlede ressurser.

Begrep som mangfold, inkludering, fellesskap og utjevning er sentrale tema i samfunnsutviklingen. Når vi ser disse nøkkelbegrepene opp mot kulturfeltets fokus på dannelsen av individet, kommer det klart frem at vi må unngå i så stor grad som mulig å kategorisere målgrupper, og snarere fokusere på universelle tilbud med vekt på fag. Dette vil igjen åpne for en tilgjengeliggjøring på tvers av alder, bakgrunn og andre typebeskrivelser som vi tradisjonelt er vant til å jobbe under. Dette er en vesentlig avklaring i et fagfelt der individet står i fokus. Vi kan ikke anta at preferanser, behov og uttrykk henger sammen med kjønn, alder, bakgrunn eller funksjonsevne. Samtidig kan vi anta at livskvalitet har en sammenheng med hver enkelt mulighet til å uttrykke seg, å bli forstått og å forstå samfunnet og menneskene rundt seg. Da må vi åpne døren inn til det mulighetsrommet.

Når vi får dette i fokus kan vi legge en strategi ikke bare på tvers av målsetninger og målgrupper, men også på tvers av fagområdet vårt. Med tanke på at vi jobber med en bredde som spenner fra fysisk aktivitet, kunst, kultur, kulturarv m.v., er strategier for arbeidsmetode og retning helt nødvendig og vil kunne sette fagfeltet i større sammenheng både med seg selv og andre sektorer.

Vi har lagt til rette for god helse og livskvalitet for alle, uansett alder.

- Vi baserer vår virksomhet på en kunnskapsbasert, faglig utvikling av de ulike feltene for å skape universelle tilbud på tvers av målgrupper.

- Vi jobber tett sammen med ulike institusjoner, bedrifter og organisasjoner for å bidra til en utvikling av både det profesjonelle og frivillige kulturfeltet.
- Vi er tilstede i alle deler av kommunen med tjenester og opplevelser, og har som strategi å møte folk der de er i sin hverdag.
- Vi har samme fokus på kvalitet, bredde og tilgjengelighet for alle aldersgrupper.

Vi har en inkluderende, rettferdig og god utdanning, og muligheter for livslang læring for alle.

- Vi samarbeider med skole, barnehage og andre institusjoner om å legge til rette for alternative læringsarenaer med fokus på kulturfag, herunder fysisk aktivitet, kunst, kulturarv, digital kultur m.v.
- Vi oppsøker etablerte læringsinstitusjoner og møteplasser med opplevelser og tjenestetilbud.
- Vi søker samarbeid med regionale og statlige institusjoner og forvaltningsledd for å skape nye arenaer for læring og sikre at disse blir tilgjengeliggjort for alle uavhengig av alder, kjønn, bakgrunn og andre kategorier.
- Vi utvikler våre egne tjenester med tanke på livslang læring.

Vi har like muligheter for alle til tross for ulike forutsetninger.

- Vi jobber konsekvent med utgangspunkt i at alle har iboende ressurser som kan hentes frem og uttrykkes i møte med og gjennom kulturfeltet.
- Vi legger vekt på forståelig kommunikasjon med klart språk og bruk av bilder, film og andre uttrykksformer for å nå hver enkelt.
- Vi skaper møteplasser som både er og blir opplevd som universelle, gjennom fysisk og økonomisk tilrettelegging og sosial inkludering.
- Vi henvender oss bredt med ulike tjenester og tilbud, og fokuserer på innholdet i tilbudet mer enn en spesifikk målgruppe.

Vi har en trygg by som er tilgjengelig for alle.

- Vi har fokus på hele kommunen, både sentrum og bydeler, og jobber i samarbeid med nærmiljøet og offentlige tjenestetilbud for å skape en opplevelse av trygghet, aktivitet og tilgjengelighet for alle.
- Vi bruker kunst, kultur og fysisk aktivitet som aktive virkemidler for å skape gode og trygge rom, både i bebyggelse og i natur.
- Vi jobber i samspill med andre aktører for å skape faktisk tilgjengelighet både fysisk, økonomisk og opplevd.

Den kloke byen

Vi har kunnskap, ideer, og talenter. Vi er søkende etter ny kunnskap og deler den med andre. Vi utvikler våre virksomheter og vårt demokrati slik at vi har økonomisk styring og kontroll, som sikrer velferden i et bærekraftig samfunn. Vi tar vare på vår kulturelle identitet og er stolte av hva vi får til. Vi har trygge arbeidsplasser som gir trivsel og livskvalitet for befolkningen i hele arbeidsregionen.

Kulturen kjenner ingen grenser, heller ikke kommunegrenser, og det gir oss en helt unik mulighet til å bidra til ikke bare den lokale, men også den regionale og på enkelte områder den statlige og nasjonale samfunnsutviklingen. Som en mellomstor bykommune med aktiv satsing på kultur, sitter vi midt i et sterkt regionalt nettverk av kommuner og institusjoner som drar i samme retning. Vi skal fortsette å ta rollen som tilrettelegger og drakraft, men også i større

grad som samarbeidspartner og medutvikler i det arbeidet partene i regionen er opptatt av. I likhet med vårt perspektiv på individet, ser vi hver enkelt aktør og kommune som et viktig ledd i samfunnsutviklingen; og det som utvikler dem utvikler helheten og oss.

Vi er del av et kulturelt økosystem som involverer både interne og eksterne aktører, og vi er avhengige av at alle parter fungerer, vokser og trives. Det er derfor helt essensielt at vi holder et blikk på helheten og sikrer at vi skaper et gjensidig avhengig kulturfellesskap som ikke bryter i svake ledd - heller ikke hos oss. Vi må bidra til å øke bærekraften i systemet slik at vi har styrke til å løfte både fagfeltet og samfunnet i den retningen vi ønsker og trenger. Det er ikke kun aktørbildet som binder oss sammen; det gjør også fagfeltet. Og ikke minst; samarbeidet med andre sektorer utenfor kulturfeltet. I eget fagfelt er det helt klart store uutnyttede muligheter for å samskape på tvers.

Vi har et inkluderende, bærekraftig og seriøst arbeidsliv.

- Vi bruker eierskap, partnerskap og tilskuddsordninger som aktive virkemidler i å skape og videreutvikle tjenestetilbud og arbeidsplasser innen sektoren.
- Vi som arbeidsgiver, tjenesteprodusent, innkjøper, samarbeidsaktør og eier går foran med et godt forbilde og sørger for å bruke og dele av vår kompetanse og erfaring innen personalarbeid, arbeidsforhold og arbeidsmiljø.
- Vi legger til rette for at aktører kan finne hverandre på tvers av virksomheter og skape nye samarbeidskonstellasjoner med vekt på økt bærekraft og faglig og økonomisk lønnsomhet i bedriftene.
- Vi bidrar til å etablere et partnerskap og en satsing innen rekruttering til feltet på tvers av kommuner, aktører og fag.

Vi har gode tjenester og god service.

- Vi etterspør behov og kunnskap fra publikum, partnerskap, egen organisasjon og øvrige aktører innen kulturfeltet for å sikre gode, relevante og universelle tjenester.
- Vi baserer oss på kunnskap og riktig informasjon når vi utvikler nye satsinger og skal søke partnerskap og samhandling i tjenesteutviklingen vår.
- Vi tar imot og bestiller kunnskapsgrunnlag og forskning innen faget og gjør det tilgjengelig og forståelig for både oss selv og andre.
- Vi styrker den interne samhandlingen i enheten, samtidig som vi inviterer til og forutsetter samarbeid med de øvrige sektorene i kommunen.

Vi har styrket byen som regional motor gjennom handlekraftige og forpliktende partnerskap.

- Vi utvikler den eksisterende infrastrukturen, både fysisk og strukturelt, med fokus ikke bare på miljømessig bærekraft, men også sosial og økonomisk.
- Vi satser videre på kompetanse, kapasitet og kunnskap.
- Vi bruker våre faglige nettverk aktivt og bidrar til at regionen drar i samme retning mht. både kulturpolitisk og faglig utvikling.
- Vi tar initiativ til gjensidig forpliktende partnerskap og samarbeid med aktører i regionen som kan bidra til å nå samfunnsmålene våre.

Den smarte byen

Vi utnytter våre naturgitte forutsetninger og er gode forvaltere av våre naturressurser, både på land og i havet. Vi ivaretar det globale perspektivet og utvikler våre byer og tettsteder ut ifra klima- og miljøvennlige forutsetninger. Vår bebyggelse og infrastruktur skal være et viktig ressursgrunnlag for framtidige generasjoner.

Kulturfeltet er en viktig del av sirkulærøkonomien, og kan på andre måter enn alle andre sektorer bidra til en økt verdiskaping og utvikling uten at det vil gå på bekostning av de samlede ressursene. Vår viktigste ressurs er enkeltmennesket, både som produsent og mottaker. Vi jobber i stor grad med utvikling og dannelse av mennesket, med opplevelser og med uttrykk som har sin forankring i den menneskelige ressursen. Dette gjør oss 100% fornybar og tilsvarende bærekraftig.

Kristiansund har gjennom sin historie både naturgitte og menneskeskapt forutsetninger som vi kan dra bedre nytte av, både innen og gjennom kulturen. Vi ser oss selv i en større sammenheng, og kan bidra til å bygge videre på både fysisk og kulturell infrastruktur. Store deler av den fysiske infrastrukturen i Kristiansund er alt på plass, gjennom realisering og utvikling av egnede lokaler og anlegg. Og likens har vi i godt samspill med frivillig og privat sektor gjort store og viktige satsinger innen friluftsliv, sikring av områder og tilgjengeliggjøring av natur. Nå går vi over i en periode med stort fokus på innhold, drift og utvikling av tilbud. Og ikke minst; med behov for en styrking av den menneskelige ressursen som skal gjøre jobben.

Vi har klima- og miljøperspektiv i alt vi gjør, og er pådriver for en samfunnsutvikling mot et lavutslippssamfunn.

- Vi har fokus på opplevelsesbasert utvikling av reiseliv og friluftsliv, samtidig som vi styrker den kulturelle kapitalen i tradisjonell kommunal virksomhet gjennom å ta i bruk de verktøy og virkemiddel kulturfeltet har tilgjengelig.
- Vi bidrar til økt lokal og regional sysselsetting og profesjonalisering innen kulturfeltet, for å bygge opp under et kulturelt økosystem som ivaretar nødvendig kunstnerisk og annen kulturell kompetanse i regionen.
- Vi bruker kulturfeltet som et forum for nytenking og utvikling innen bærekraft og miljøvern.

Vi har tatt vare på og videreutviklet Kristiansunds bygningsmessige særpreget og identitet.

- Vi jobber i samspill med øvrige sektorer om å løfte arkitektur og byutvikling, spesielt mht. historiske forhold, men også mht. fremtidig bygging.
- Vi bidrar til å tilgjengeliggjøre arkitekturen og byrommene for alle gjennom forvaltning, utvikling og formidling.

Vi har solid infrastruktur.

- Vi sikrer og forankrer drift og utvikling av den eksisterende bygningsmessige, digitale og kulturelle infrastrukturen vår, og bygger videre på denne.
- Vi ser nye satsinger og samarbeid i sammenheng med etablerte forhold, både med tanke på styrking av det som er, og etablering av nytt.
- Vi knytter nettverk og miljøer sammen for å skape en sterkere og mer bærekraftig kulturell infrastruktur.

Den modige byen

Vi har en felles helhetsforståelse som gir god samhandling og bærekraftig samfunnsutvikling. Her finnes risikovilje og pågangsmot. Hos oss skjer det innovasjon og omstilling. Vi har sterke fagmiljøer og et nyskapende næringsliv, som utvikler seg sammen med det offentlige.

I kjernen av dette ligger den menneskelige kapitalen, som også er selve essensen av kulturarbeidet i kommunen. Vi har fokus på ressursene i hvert enkelt menneske, og hvordan vi gjennom å utvikle disse kan oppnå en ønsket samfunnsutvikling til det beste for alle. Det gjelder også for våre ansatte, og den verdien de representerer i enheten, i kommunen og i kulturfeltet ellers. I kulturarbeideren finnes stort pågangsmot og kreativitet for å løse utfordringer på en ny og gjennomførbar måte. For kommunen er det derfor viktig å ikke bare anerkjenne og bygge videre på denne kompetansen og kvaliteten, men også på å styrke kapasiteten i egen organisasjon. Gullet i vår bakgård er først og fremst mennesket, deretter naturen og kulturen i og rundt oss.

Kristiansund kommune er en modig kommune med satsinger og en risikovilje som få andre kommuner kan vise til. Vi har gjennom generasjoner tenkt annerledes på hvordan vi kan utvikle samfunnet vårt, og har alltid hatt et spesielt blikk mot kulturfeltet som en nøkkel til utvikling. Det kan vi bygge videre på nå, og det er en stor del av det som gir oss en felles virkelighetsforståelse og mot til å være drømmen, ikke bare følge den.

Vi er en fremtidsrettet og inkluderende kommune.

- Vi bruker vår kunnskap, kompetanse og evne til omstilling til å etablere nye og relevante samarbeid og partnerskap.
- Vi er alltid positiv innstilt på henvendelser, og etterstreber å være en åpen, tydelig og raus mottaker av initiativ, innspill og ideer.
- Vi er først med å bruke ny teknologi og tilrettelegge for at andre får tilgang til denne, herunder digital infrastruktur.
- Vi bruker våre økonomiske og menneskelige ressurser aktivt for å skape muligheter og rom for nye satsinger både internt og hos eksterne aktører.

Vi er en foretrukket og innovativ samarbeidspartner.

- Vi bruker vårt fag og perspektiv aktivt for å se nye løsninger og utfordre eksisterende holdninger.
- Vi inviterer åpent til samarbeid på alle felt, og ser og anerkjenner ressursene både i enkeltmennesket og i den enkelte aktør.
- Vi sørger for å bruke den forskning, kunnskap og kompetanse vi har tilgjengelig til enhver tid til det beste for faget og samfunnet rundt oss.
- Vi tar initiativ til og deltar aktivt i regionale og statlige forum, samarbeid, ressursgrupper og verv.

Vi tar i bruk gullet i vår egen bakgård.

- Vi skaper gode vekstvilkår og utviklingsmuligheter for folk, natur og kultur gjennom bruk av økonomiske og faglige virkemidler og verktøy vi har tilgjengelig.
- Vi kommuniserer tydelig hvilken ressurs kulturfeltet er og kan være, og omfanget vi har i vår region.
- Vi løfter frem aktører, satsinger og prosjekter i møte med regionalt og statlig nivå, og bidrar til å skape et økt fokus på potensialet i nettopp vår region og kommune.

Kilder og kunnskapsgrunnlag

Lovverk

[Film- og videogramloven - Lov om visning av film og videogram](#)

[Folkebibliotekloven - Lov om folkebibliotek](#)

[Folkehelseloven – Lov om folkehelsearbeid](#)

[Friluftsløven](#)

[Grunnloven §112](#)

[Jordlova](#)

[Kulturminneløven - Lov om kulturminner](#)

[Lov om likestilling og forbud mot diskriminering](#)

[Lov om offentlege styresmakters ansvar for kulturverksemd](#)

[Markaløven \(gjelder Oslo-regionen\)](#)

[Miljøinformasjonsloven](#)

[Motorferdselloven](#)

[Naturmangfoldloven](#)

[Opplæringsloven](#)

[Plan- og bygningsloven](#)

Planverk

[Fagplan bibliotek – Møre og Romsdal fylkeskommune](#)

[Fylkesplan for berekraftfylket - Møre og Romsdal 2021–2024](#)

[Fylkesstrategi for kultur, frivillig sektor og arenaer](#)

[Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032](#)

[Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging](#)

[Regional delplan for kulturminner](#)

[Regional delplan for museum](#)

[Regional planstrategi \(RPS\)](#)

Meldinger og rapporter

[KS sin veileder til kulturpolitikk](#)

[Meld. St. 10 \(2011–2012\) - Kultur, inkludering og deltaking](#)

[Meld. St. 10 \(2018–2019\) - Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig](#)

[Meld. St. 16 \(2019–2020\) - Nye mål i kulturmiljøpolitikken](#)

[Meld. St. 18 \(2020–2021\) - Oppleve, skape, dele](#)

[Meld. St. 19 \(2018–2019\) - Folkehelsemeldinga](#)

[Meld. St. 23 \(2011–2012\) - Visuell kunst:](#)

[Meld. St. 23 \(2020–2021\) - Musea i samfunnet](#)

[Meld. St. 26 \(2011–2012\)- Den norske idrettsmodellen](#)

[Meld. St. 30 \(2014–2015\)- En framtidsrettet filmpolitikk](#)

[Meld. St. 8 \(2018–2019\) - Kulturens kraft — Kulturpolitikk for framtida](#)

[Ringvirkninger av kulturelle aktiviteter i Møre og Romsdal](#)

[Sjekkliste UNG](#)

[Sjekkliste for kulturen NOKU \(Norsk kulturforum\)](#)